

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Bydgoszcz, dnia 13 marca 2024 r.

Poz. 1627

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE Nr 17/2024 WOJEWODY KUJAWSKO-POMORSKIEGO

z dnia 12 marca 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023r. poz. 40, z późn. zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały nr LXVIII/605/24 Rady Miejskiej w Szubinie z dnia 1 lutego 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych z terenu Gminy Szubin biorących udział w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu.

Uzasadnienie

W dniu 1 lutego 2024 r. Rada Miejska w Szubinie podjęła uchwałę nr LXVIII/605/24 w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych z terenu Gminy Szubin biorących udział w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu.

Uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 12 lutego 2024 r.

Jako podstawę prawną powyższej uchwały powołano przepis art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 194), zwanej dalej „ustawą” oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Stosownie do brzmienia art. 15 ust. 1 ustawy strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia ekwiwalent pieniężny. Organ nadzoru wskazuje, że art. 15 ust. 1 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych posługuje się pojęciem "strażak ratownik OSP", które w świetle przepisów ww. ustawy nie jest tożsame z pojęciem "członka ochotniczych straży pożarnych". Zgodnie z art. 1 ust. 3 cytowanej ustawy, ochotnicze straże pożarne zrzeszają członków ochotniczych straży pożarnych, zwanych dalej "strażakami OSP". Z kolei z art. 8 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych wynika, że strażakiem ratownikiem OSP jest strażak OSP, który spełnia określone w nim wymagania, mianowicie: 1) ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat, z zastrzeżeniem art. 9 ust. 1, 2) posiada aktualne ubezpieczenie, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2, 3) posiada aktualne orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych, 4) odbył szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, 5) ukończył z wynikiem pozytywnym szkolenie podstawowe przygotowujące do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych. Tym samym pojęcie "strażaka ratownika OSP", o którym mowa w art. 15 ust. 1 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, na gruncie tej ustawy jest węższe niż pojęcia "członka ochotniczych straży pożarnych" czy "strażaka OSP".

W § 1 uchwały Rada Miejska w Szubinie przyjęła: „Ustala się wysokość ekwiwalentu pieniężnego dla członków Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Szubin, uczestniczących w działaniach ratowniczych organizowanych przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę (...)” a w „§ 2. Ustala się ekwiwalent dla członków Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Szubin, uczestniczących w szkoleniach pożarniczych (...)”.

Organ nadzoru wskazuje, że art. 15 ust. 1a pkt 2 ustawy upoważnia do przyznania przez Radę uprawnienia do ekwiwalentu pieniężnego strażakowi ratownikowi OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7. Ustawa określa zatem precyzyjnie krąg podmiotów uprawnionych do otrzymywania ekwiwalentu pieniężnego, co wyklucza odmienne uregulowanie tej materii w uchwale podejmowanej przez Radę Miasta.

Ponadto, zdaniem organu nadzoru, nieprawidłowym jest użycie przez Radę w § 1 ust. 2 uchwały zwrotu „w szkoleniach pożarniczych organizowanych przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę”. Po pierwsze, w ocenie organu nadzoru w sposób nieuprawniony zawężono zakres znaczeniowy pojęcia „szkolenia” ustalając, że pojęcie to należy na gruncie uchwały odnosić jedynie do szkoleń o charakterze pożarniczym. Tymczasem ustawodawca w art. 3 pkt 6 ustawy odnosząc się do kwestii zadań ochotniczych straży pożarnych, posługuje się pojęciem szkoleń, ćwiczeń i zawodów o charakterze sportowo-pożarniczym, a zatem znaczeniowo szerszym, niż wynikałoby to z brzmienia § 2 ust. 2 uchwały. Jak wskazał Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 6 lipca 2023 r., sygn. akt III SA/Gd 789/22 (publ. LEX nr 3588312) „(...) wprowadzenie uprawnienia do ekwiwalentu wyłącznie za szkolenia lub ćwiczenia pożarnicze jest niedopuszczalnym zawężeniem zakresu stosowania ustawy.(...)” Po drugie, zarówno z treści art. 15 ust. 1 ustawy, jak również art. 15 ust. 2 ustawy nie wynika kompetencja do stanowienia jakie podmioty mogą organizować szkolenia lub ćwiczenia, gdyż tę materię uregulował już ustawodawca. Tym samym, w zakresie zwrotu szkoleniu „pożarniczym” oraz sformułowania „organizowanych przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę”, Rada Miejska w Szubinie działała bez upoważnienia ustawowego.

W § 2 uchwały Rada postanowiła, że „Podstawą wypłacenia ekwiwalentu za udział w działaniach ratowniczych i akcjach ratowniczych jest potwierdzenie przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Nakle nad Notecią bądź Jednostkę Ratowniczo-Gaśniczą w Szubinie uczestnictwa w działaniu ratowniczym”. Organ nadzoru zauważa, że badana uchwała stanowi akt prawa miejscowego, a zatem organ stanowiący Gminy Szubin jest obowiązany do formułowania jej postanowień jedynie na podstawie i w granicach upoważnienia ustawowego. Oznacza to, z jednej strony, obowiązek realizacji w pełni upoważnienia wynikającego z przepisu art. 15 ustawy, z drugiej zaś strony, że w treści uchwały nie mogą znaleźć się regulacje nieznajdujące uzasadnienia w normie zawierającej delegację ustawową do jej podjęcia. Jeżeli zatem organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego wykrocza poza kompetencje przyznane mu prawem lub poza wytyczne zawarte w upoważnieniu mamy do czynienia z przekroczeniem kompetencji. W związku z powyższym zdaniem organu nadzoru zapis § 2 uchwały wykrocza poza upoważnienie ustawowe określone dla rady w ustawie w omawianym zakresie.

Zawiadomieniem z 23 lutego 2024 r. znak: WNK.IV.4131.16.2024.JB organ nadzoru wszczął postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności przedmiotowej uchwały. Burmistrz Szubina w piśmie z 29 lutego br. znak: RDG.0008.1.2024 zgodził się z uwagami wskazanymi w zawiadomieniu.

Argumentem przemawiającym za koniecznością unieważnienia przedmiotowej uchwały jest fakt, że niniejsza uchwała została już opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 1 lutego 2024 r. poz. 2024.

Na niniejsze rozstrzygnięcie przysługuje prawo wniesienia skargi za pośrednictwem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy, ul. Jana Kazimierza 5, 85-035 Bydgoszcz, w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

Wojewoda Kujawsko-Pomorski
Michał Szybel